

VERTROUWELIJK

MAANDOVERZICHT

mei 1964

VEILIGHEIDSDIENST

NEDERLANDSE ANTILLEN

Exemplaar no. 20

ALGEMEEN

Een belangrijke redevoering van CASTRO onthulde de groeiende ongerustheid van het Cubaanse bewind over een mogelijke indirecte poging van de Verenigde Staten om het omver te werpen. Harnieuwde aanvallen van Cubaanse ballingen op Cubaans grondgebied, alsmede twijfel betreffende de houding van de Sovjet Unie zouden hieraan ten grondslag kunnen liggen.

De Braziliaanse revolutie ging voort op de ingeslagen weg van zuiveringen, die veel weg hebben van een heksenjacht. De door de militairen genomen maatregelen komen overeen met een door Carlos LACERDA uitgestippelde beleidslijn. In hoeverre hierin een causaal verband ligt, zal nog moeten blijken. Brazilië verbrak zoals werd verwacht afgelopen maand de betrekkingen met Cuba, zodat nu slechts Mexico, Uruguay, Chile en Bolivia relaties met het bewind van CASTRO onderhouden.

In Venezuela deden zich moeilijkheden voor met betrekking tot de autonome status van de Centrale Venezolaanse Universiteit. Het terrorisme nam weer enigszins toe. De Venezolaanse regering volhardt met klem in haar eisen op Brits Guyanees grondgebied.

Panama koos een nieuwe president, Marco A. ROBLES, partijgenoot van de scheidende president CHIARI. Van de aanhang van Arnulfo ARIAS kwam de kreet dat er fraude was gepleegd.

De Colombiaanse minister van oorlog, generaal Alberto RUIZ NOVOA, heeft een beroep gedaan op de regering om naast het uitstampen van de geweldplegingen, die al jaren het platteland van Colombia teisteren, constructieve maatregelen te nemen op het gebied der landbouwhervorming, welke de kiem van het geweld zullen verwijderen. De verklaring van RUIZ NOVOA werd gezien als een uiting van persoonlijke politieke aspiraties. President VALENCIA gaf in een rede commentaar op de verklaring van de generaal. Hij betwistte hem niet het recht om een mening te hebben over de sociale toestanden van het land, zo lang de generaal niet zou pogen om via een staatsgreep zijn ideeën ten uitvoer te brengen.

Beiden deelden later mede, dat er geen sprake was van een serieus conflict tussen hen. VALENCIA vond de hervormingsideeën van RUIZ NOVOA, welke door de Israelische Kibbutzim zijn geïnspireerd, te ver gaan, maar dit betekende niet dat een staatsgreep op handen zou zijn.

In een toespraak voor studenten van de Universiteit van Georgetown leverde de ex-president van Colombia, Alberto LLERAS CAMARGO, een felle kritiek op de uitvoering van de Alianza para el Progreso. Hij beschuldigde Amerikaanse en Latijns-Amerikaanse groot industriëlen ervan te pogen de Alianza te maken tot een instrument tot het beschermen van hun belangen in Latijns-Amerika.

in Chile

Rondom de figuur van Eduardo FREI begon zich een algemene coalitie te groeperen van alle partijen, die gekant zijn tegen het volksfront van senator ALLENDE. Slechts de radicalen hebben zich tot nu toe niet willen scharen achter deze gematigd linkse Christen-Democraat. FREI vertegenwoordigt de enige kans op een verkiezingsnederlaag van de FRAP. Alhoewel de steun die FREI van conservatieve zijde ontvangt zou moeten duiden op een alleszins bemoeidigende realiteitszin der conservatieven, is het zeer de vraag of de medewerking ook na de verkiezingen zou blijven bestaan.

Zelfs als mag worden aangenomen dat de FRAP bij de stembus wederom, zij het op het nippertje, gestuit zal worden, zal FREI zich teneinde zijn programma ten uitvoer te brengen waarschijnlijk moeten wenden tot de meest gematigden in de FRAP, in de hoop dat zij hervorming boven eigen ambities zullen stellen. Ook in Chile is de positie der hervormingsgezinde principieel democraten nog uiterst zwak.

Bolivia herkoos Victor PAZ ESTENSSORO, maar de scheuring in diens partij, de M.N.R., werd vergroot door het conflict tussen PAZ en ex-president SILES ZUAZO. SILES was van mening dat PAZ zich om der wille van de eenheid in de partij moest terugtrekken. Toen PAZ weigerde, sloot SILES zich aan bij de dissidente Juan LECHIN. Deze beide laatsten hielden in protest een korte hongerstaking. Ook Walter GUEVARA ARZE, leider van de eerste groep, die zich van de M.N.R. distancieerde, verklaarde zich solidair met LECHIN.

CUBA

De verwickelingen rondom Cuba werden de afgelopen maand gekenmerkt door verwarring en speculatie.

De maand werd geopend met de 1 mei rede van Fidel CASTRO, welke vol was met implicaties waaruit allerhande gevolgtrekkingen werden gemaakt. Duidelijk is dat CASTRO zich in zijn rede als Cubaanse leider richtte tot zijn Cubaanse volk. De enige vermelding van het Marxisme kwam in een zeer dubieuze passage, waarin CASTRO ontkende dat zijn vaderlands liefde "romantisch" zou zijn. "Wij zijn Marxisten, wij zijn revolutionairen, wij zijn realisten", zei CASTRO, "maar er zijn zaken die wij als heilig beschouwen". CASTRO ontkende dat de uitdagende houding die hij tegen de Verenigde Staten inneemt, gegrond zou zijn op zijn vertrouwen dat de Sovjet Unie hem in een conflict zou steunen. Hij wilde de bereidheid van het Cubaanse volk om offers te brengen niet in twijfel laten trekken. Daarom zei hij: "Als wij meenden dat een aanval op Cuba een wereldconflict zou veroorzaken, dan zouden wij onverantwoordelijk genoemd kunnen worden op de dag waarop wij een van die vliegtuigen (Amerikaanse verkenningsvliegtuigen - red.) zouden neerhalen. De dag waarop wij besluiten de soevereiniteit van Cuba van de schending door die vliegtuigen te zuiveren, zullen wij niet denken aan wereldconflicten of aan strategische raketten. Wij zullen denken aan ons eigen bloed. Wij zullen denken aan onze eigen kracht. Daarom aanvaarden wij de verantwoordelijkheid en de risico's."

Even later in de rede bereidde CASTRO zijn gehoor er op voor dat in de komende strijd de huidige leiders van Cuba waarschijnlijk zullen omkomen, maar dat het volk en de partij zouden blijven bestaan. Het volk en de partij zullen zich volgens CASTRO reeds nu moeten voorbereiden op een dergelijke langdurige strijd, die ook niet zal eindigen als geheel Cuba bezet is. Hij memoreerde de moed van het Cubaanse volk onder MARTI en MACEO.

Op grond van de bedreiging die in Cuba wordt gevoeld met betrekking tot de acties der Cubaanse ballingen, is het voor de hand liggend dat CASTRO in het strijdbanier niet het communisme maar de vaderlandsliefde voert. Zelfs in het Stalinistische Rusland, met een 24-jarige geschiedenis van communisme, werd in 1941 tegen Duitsland niet het communisme maar Rusland verdedigd. Dit betekende niet dat het regiem niet op ideologische leest was geschied. Evenzo hoeft de duidelijk nationalistische inslag van CASTRO's rede geen nieuw licht te werpen op de waarachtigheid van zijn ideologische conversie. Wat wel opmerkelijk was in de rede van CASTRO, was de implicatie dat Cuba in de komende strijd wel eens alleen zou kunnen komen te staan. Alleen het feit al, dat CASTRO de invasiedreiging reëel vond, zou er op duiden dat hij meent dat de Sovjet-Unie een hernieuwde confrontatie zal mijden. Wij moeten teruggrijpen naar de periode vóór oktober 1962 om een dergelijk pessimisme bij CASTRO aan te treffen.

Toch is de uittocht der Russische militairen uit Cuba niet overtuigend. Behalve dat er nog een belangrijk aantal "adviseurs" is achtergebleven, dient zeker rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van Russische trawlers in de Caraïbische Zee, die in Cuba thuishavens hebben. Enkele weken geleden kondigde de Mexicaanse regering patrouillering van de Mexicaanse Oostkust door marinevaartuigen aan, als maatregel tegen eventuele schending van de territoriale wateren door Russische trawlers. Overigens moet het nut van

- 4 -

Cubaanse havens voor Russische onderzeeboten, die in deze contreien opereren, niet worden onderschat. Een directe aanval op Cuba door de Verenigde Staten zal de Sovjet Unie niet kunnen gedogen. De Verenigde Staten zouden hiertoe trouwens niet overgaan.

Wel zullen de Cubaanse ballingen in hun acties, die afgelopen maand met vernieuwde kracht werden hervat, op uitgebreide steun kunnen rekenen. Uit verklaringen van bannelingenleiders als RAY, ARTIME en MENOYO blijkt dat de lering getrokken uit het débaclé van 1961 een grootscheepse invasie onwaarschijnlijk maakt. Gepoogd zal worden door middel van guerilla actie, bijgestaan door incidentele commando aanvallen een insurrectie in de hand te werken en richting te geven. Wat de wederzijdse strijdkansen zijn, is een open vraag.

Vermeldenswaard is de verkoeling in de verhoudingen tussen Cuba en Joegoslavië, die is ingetreden als gevolg van het meningsverschil tussen deze beide landen betreffende een eventuele deelname door Venezuela aan de voor oktober a.s. te Cairo beraamde conferentie van neutralisten.

Joegoslavië heeft de Venezolaanse deelname gesuggereerd, zeer tot het misnoegen van de Cubaanse leiders, die de huidige Venezolaanse regering zien als een "lakei van het imperialisme". Op de nogal heftige reactie in "Hoy" werd in het Joegoslaafs blad "Borba" gereageerd met een kritiek op Cuba's nauwe relaties met het "Mao-istische Albanië".

Bovendien zou de Joegoslaafse regering Cuba in een nota hebben aanbevolen een meer gematigde politiek ten aanzien van Latijns Amerika te volgen en af te zien van de export van de Castro-istische revolutie.

In elk verband en zeker in de betrekkingen tussen twee communistische staten, is dit een ongehoorde stap. Terwijl de Joegoslaafse nota door velen wordt gezien als een uiting van de onafhankelijkheid van dit land ten opzichte van het Sovjetblok, zou het feit dat de relaties tussen de Sovjet Unie en Joegoslavië thans geen enkele spanning tonen er eerder op kunnen wijzen, dat bij monde van Joegoslavië aan Cuba advies wordt gegeven. Indien dit zo is, dan zou CASTRO inderdaad de militaire desertie van de Sovjet Unie mogen vrezen. De Joegoslaafse pogingen om Latijns Amerikaanse landen (ook Brazilië, Bn. Guyana en Uruguay) binnen de kring der neutraliteit te brengen, zou dan passen in het kader van een gewijzigde Sovjet politiek, waarin er geen plaats zou zijn voor overdreven strijdbaarheid ten bate van Cuba.

VENEZUELA

De autonome status van de Centrale Universiteit van Venezuela kwam in het brandpunt der belangstelling te staan tengevolge van de gijzeling van een tweetal politieagenten door studenten. De DIGEPOL deed een inval in de Universiteit, waarbij zich een vuurgevecht voordeed. Pamfletten van de F.A.L.N. werden aangetroffen en in beslag genomen.

De ongeregelde heden en het ingrijpen door de politie hebben geleid tot een parlementaire enquête die, naar wordt gehoopt, met behoud van de academische vrijheid, tot een doelmatige regeling zal kunnen leiden. De onaantastbaarheid van de universiteit heeft het in het recente verleden voor de terroristische F.A.L.N. mogelijk gemaakt haar terreinen als hoofdkwartier te gebruiken.

Gedurende de afgelopen maand zijn de activiteiten van de F.A.L.N. wederom toegenomen, alhoewel het peil van de periode kort voor de presidentsverkiezingen niet is bereikt. De recente acties zijn voornamelijk gericht geweest op het verkrijgen van geldmiddelen en identificatiebewijzen.

Door president LEONI is aan het congres een investeringsproject ingediend, dat voorziet in de besteding van bijna 4 miljard Bolivars, waarvan ruim driekwart binnenlands kapitaal. Het plan is door sommigen met reserve, door anderen met goedkeuring begroet. Arturo USLAR PIETRI waarschuwde tegen inflationistische gevolgen.

Een staking van bij Fedepetrol aangesloten arbeiders van de Mene Grande Oil Co. dreigde zich uit te breiden tot een grotere sector van de belangrijke olieindustrie, zodat president LEONI aan het einde van de maand ingreep en arbitrage decreeteerde.

Het conflict ontstond toen de maatschappij een zevental arbeiders ontsloeg in het kader van haar rationalisatiepolitiek. Tussen de maatschappij bestaat onder meer een verschil van mening over de gebruikte interpretatie van het artikel uit de C.A.O., dat de maatschappij het recht geeft om per jaar maximaal 2% van het aantal werknemers in het kader van de rationalisatie te ontslaan.

Op het internationale Christen-democratische congres, dat afgelopen maand in Venezuela werd gehouden, bleek o.m. de groei van de Christen-democratische beweging in Latijns Amerika. COPEI-leider, Dr. Rafael CALDERA, speelde als gastheer op het congres een belangrijke rol. Hij werd benoemd tot voorzitter van een nieuw opgericht Christen-democratisch Wereldcomité. Het congres werd bijgewoond door Mr. Dr. M.F. DA COSTA GOMEZ en de heer PH.B. ROMER als afgevaardigden van de Nationale Volkspartij, alsmede door de vakbondsleder Romano Macario TSCHUMLE.

De Venezolaanse klacht tegen Cuba, welke nog immer op de agenda van de O.A.S. staat, zou wellicht in de maand juni op een bijeenkomst van ministers van buitenlandse zaken ter sprake kunnen komen. Van verschillende zijden, o.a. door Mexico, zijn er echter bezwaren geopperd tegen een vergadering op ministerieel niveau. Gewezen werd op het grote aantal op handen zijnde verkiezingen in Latijns Amerikaanse landen. Uit de hoofdstedentocht van de gewezen Venezolaanse minister van buitenlandse zaken, FALCON BRICENO, is wel gebleken, dat Venezuela op veel sympathie, maar weinig actie kan rekenen.

Het ministerie van buitenlandse zaken heeft een speciale commissie in het leven geroepen om de mogelijkheden voor het aanwakken van de publieke opinie inzake Venezuela's territoriale aanspraken op Brits Guyanaes gebied te onderzoeken.

Terwijl de diplomatieke betrekkingen tussen Brazilië en Venezuela zijn opgeschort, bleek uit de Venezolaanse plannen om het aantal consulaten-generaal in Brazilië uit te breiden dat Venezuela de breuk een uiting van noblesse-oblige beschouwt die na een redelijke periode van "hofvrouw" weer kan worden vergeten. Op de vraag of Venezuela wacht op presidentsverkiezingen in Brazilië om de betrekkingen te herstellen, wilde de minister van buitenlandse zaken, IRIBARREN BORGES, geen antwoord geven.

- 6 -

Tenslotte ware nog te vermelden de uit de pers gebleken moeilijkheden inzake de benoeming van Dr. Carlos IRAZABAL, Venezolaans Consul te Amsterdam als vervanger van ambassadeur Alberto LOSSADA CASANOVA. Inzake de door de "Telegraaf" vermelde bezwaren als zou IRAZABAL te vrijgevig zijn geweest met visa voor landen achter het Ijzeren Gordijn, maakte het Venezolaanse ministerie van buitenlandse zaken bekend, dat IRAZABAL zijn werkzaamheden tot de volle tevredenheid van zijn regering had verricht.

BRAZILIE

Terwijl de nasleep van de Braziliaanse revolutie vooralsnog niet wordt gekenmerkt door gewelddaden blijkt toch wel de vrees, dat het dictatoriale karakter van het nieuwe regiem niet van tijdelijke aard zou zijn, niet ongegrond.

Het is misschien wel waar dat het huishouden van de Braziliaanse staat slechts gesaneerd kan worden door een onbelemmerde executieve macht, vooropgesteld dat deze executieve macht daartoe de neiging en de bekwaamheid bezit. De geschiedenis van Latijns Amerika is echter verzadigd met persoonlijkheden en coterieën die een greep naar de macht met de mantel de hervorming hebben willen bedekken.

De nog immer reizende Carlos LACERDA, die zich heeft uitgeroepen tot zeggeman van Brazilië, roemt de Braziliaanse revolutie als het precedent voor een tijdig nationaal ingrijpen tegen communistische subversie.

Wanneer hij echter stelt dat in Brazilië schoonschip gemaakt moet worden en men niet selectief te werk moet gaan, maar met de communisten ook alle "corruptie" elementen uit de regering en uit het parlement moet verwijderen dan tekent zich het beeld af van de complete uitschakeling van alle politieke tegenstanders van Carlos LACERDA. In een rede kort voor zijn vertrek trok LACERDA ook ten strijde tegen "de pogingen van de communisten om met de zegen van enkele van onze bisschoppen de katholieke organisaties te infiltreren". Hij verklaarde dat "wij ons" niet zouden laten misbruiken "door enkele priesters, die beweren dat zij namens het Vaticaan optreden". Onder druk van LACERDA werd kort geleden aartsbisschop Helder CAMARA uit Rio de Janeiro overgeplaatst naar Recife. LACERDA vreesde dat de agressieve campagne van CAMARA ter verbetering van sociale toestanden het links extremisme ten goede zou komen. In Recife, hoofdstad van het door malaise zwaar getroffen Pernambuco, verklaarde CAMARA na zijn aankomst, dat "een mate van grootmoedigheid en sociale bijstand" niet voldoende zou zijn om de problemen van het land op te lossen. Hij deed een beroep op de Braziliaanse leiders om het structurele surrogaat niet te verwarren met de essentie van orde, welke hij het einddoel van de menselijke vooruitgang noemde. Toen CAMARA deze woorden tot een grote menigte in Recife sprak, bevond Generaal Justino ALES BASTOS, de bevelhebber van het vierde leger, zich met hem op het podium.

Het is de verscheidenheid van politieke zienswijzen, die in de leiding der strijdkrachten - en in de boezem der samenzwering - zijn vertegenwoordigd, welke het voorspellen van de te volgen koers zo problematisch maakt. Dat LACERDA van de revolutie gebruik wil maken om zijn eigen politieke ambities te verwezenlijken ligt voor de hand; of de strijdkrachten zich voor zijn karretje zullen laten spannen, is een andere zaak.

Het was tegen het einde van de maand echter al bijna komen vast te staan dat ex-president KUBITSCHKEK uit de senaat zou worden verwijderd en van zijn politieke rechten zou worden beroofd. Hiermede zou de kring der "te zuiveren" figuren aanzienlijk worden uitgebreid. KUBITSCHKEK immers is een politieke machtsfiguur van de eerste orde en ontzetting uit zijn politieke rechten voor de gebruikelijke periode van tien jaar zou voor hem neerkomen op een blijvende uitschakeling. Verdediging van en zelfs vroegere associatie met KUBITSCHKEK zou incriminerend worden.

Zelfs de huidige vice-president, ALKMIM, die met KUBITSCHKEK zeer bevriend is en onder diens presidentschap Minister van Financiën was, zou óf in conflict komen met CASTELO BRANCO óf een politieke salto mortale moeten maken.

De aanzienlijke aanhang van KUBITSCHKEK zou er toe gedreven kunnen worden gemene zaak te maken met de extreem linkse tegenstanders van het regiem, hetgeen ter wettiging van nadere repressieve acties zou worden aangevoerd.

De burgeroorlog, waarvan de ontketening door de communisten vóór de staatsgreep werd gevreesd, zou weer een rebel gevaar worden.

BRITS GUYANA

De voortdurende raciale onlusten in Brits Guyana leidden de afgelopen maand tot de afkondiging van de noodtoestand door de Gouverneur, Sir Richard LUYT. Teneinde de orde te herstellen werden versterkingen van de Britse troepenmacht in het land uit Engeland overgevlogen.

Honderden arrestaties werden verricht, Indische vluchtelingen uit de bauxietstad Mackenzie werden per schip opgehaald en naar Georgetown gebracht.

Voor de dekolonisatie commissie van de Verenigde Naties legde Mrs. Janet JAGAN verklaringen af, waarin zij Engeland de schuld gaf van de onlusten en beweerde dat deze onlusten daarop door Engeland worden aangegrepen als "bewijs" dat Brits Guyana nog niet rijp is voor onafhankelijkheid.

Op de eerste juni legde mevrouw JAGAN haar portefeuille van Binnenlandse Zaken neer, zeggende dat haar het werken onmogelijk was gemaakt door de partijdigheid van de politie en de houding van de Britten. Zij kon de verantwoordelijkheid voor wat er geschiedde niet langer dragen.

Tegen het einde van de maand begon de rust in het land langzaam terug te keren. Dit was echter slechts te danken aan de orde maatregelen van de Britse autoriteiten. Er was vooralsnog geen enkele aanduiding dat een toenadering tussen de beide raciale groepen mogelijk zou blijken.

Alhoewel met het aftreden van Janet JAGAN de felste der PPP-ers uit het kabinet is verdwenen, lijkt het niet waarschijnlijk dat een noodcoalitie tussen P.P.P. en de People's National Congress (P.N.C.) enige kans op slagen zou hebben.

Forbes BURNHAM, de leider der P.N.C. herhaalde tegen het einde van de maand zijn reeds eerder geuite beschuldiging van JAGAN inzake de clandestiene invoer van wapens uit Cuba.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Een felle staking van transportarbeiders leidde tot ongeregeldheden in de hoofdstad. De junta greep in met politie en leger toen als gevolg van de staking een verlamming van het openbare leven dreigde.

Volgende op een eerdere staking van duidelijker economische aard, was deze tweede slechts ten dele het gevolg van het regeringsbesluit om de invoerrechten op een groot aantal producten, waaronder auto's en auto-onderdelen te verhogen. De stakers protesteerden mede tegen het decreet dat het houden van betogingen en politieke vergaderingen limiteert.

De junta besloot tot deportatie van een aantal personen, die naar verluidt ervan werden verdacht een aandeel te hebben gehad in de instigatie tot staking. Deze officiële aanleiding tot de deportatie van een groep politieke gevangenen, die sinds de mislukte guerilla-poging van het afgelopen jaar in de gevangenis op berechting wachtten, werd evenwel met een mate van twijfelzucht ontvangen. Onder de gedeporteerden, die naar Lissabon werd gevlogen, bevond zich Máximo LOPEZ MOLINA, de leider van de links extremistische Movimiento Popular Dominicano.

De gestrengheid waarmede de junta tegen de links-extremisten optreedt, vindt mede zijn oorzaak in het feit dat de junta zich niet alleen niet van de steun, maar zelfs niet van de onpartijdigheid der overige politieke groeperingen, verzekerd kan achten.

De ontheemden der buiten de wet gestelde partijen van LOPEZ MOLINA en wijlen Manuel TAVARES JUSTO verlenen thans hun openlijke steun aan de P.R.D. van Juan BOSCH, ARES GARCIA en MAINARDI REINA hebben tot nu toe de partij in de Republiek als wettelijk erkende groepering in stand kunnen houden, waarbij de nog altijd grote aanhang van de partij hen zeker heeft geholpen. Buiten de wet stelling van de P.R.D. zou voor de junta een noodgreep betekenen. Van de vijf oorspronkelijke junta-partijen zijn sedert het ontslag van de los SANTOS drie uit de regering getreden. Van de twee overige heeft de U.C.N. de grootste conservatieve partij van het land, haar zetels ter beschikking van de junta gesteld zonder nochtans over te gaan tot het voeren van oppositie. De laatste partij, die met de junta nog nauw samenwerkte, de ALIANZA SOCIAL DEMOCRATA van Juan Isidro JIMENES GRULLON, heeft zich in een brief tot alle partijen, w.o. ook de buiten de wet gestelden, gewend met een voorstel om gezamenlijk een zakenkabinet te vormen. De kritiek, die in deze brief werd geuit betreffende de te grote militaire invloed op de junta, werd door de meeste waarnemers uitgelegd als een poging van JIMENES GRULLON om bij een eventuele nieuwe omwenteling niet helemaal in discredit te geraken. Nu gebleken is dat er onder de militairen ook onenigheid heerst, waarbij een groep de terugkeer van BALAGUER voorstaat, terwijl de invloedrijke IMBERT BARRERAS, die samen met AMIAMA TIO zowel tegen TRUJILLO als later tegen BOSCH heeft samengespannen, thans poogt om AMIAMA TIO in een slecht daglicht te stellen, kan men onder de mogelijkheden in de naaste toekomst ook nog een tweede paleisrevolutie rekenen.

De moeilijkheden waarmede de junta te kampen heeft, zijn van dien aard, dat men de oprechtheid van haar uitspraken niet kan verifiëren. Zeker is het waar, dat de economische moeilijkheden van het land slechts door versobering kunnen worden opgelost. Als met een dergelijke politiek de corruptie en het privilege hoogtij blijven vieren, dan kan men de junta óf van kwader trouw, óf van onmacht betichten. De constante tegenstand, in de vorm van ontwrich-

- 9 -

tende stakingen, doet bovendien alle constructieve maatregelen van de junta te niet.

Opmerkelijk voor het uitzichtloze karakter van de situatie is dat zovelen in de ex-president Joaquín BALAGUER een soort messias-figuur zijn gaan zien. BALAGUER die, alhoewel zelf nauw betrokken bij het TRUJILLO bewind, na de dood van de dictator de overblijfselen van diens regiem met behulp van "morele" steun der Verenigde Staten heeft opgeruimd, vertegenwoordigt in de ogen van velen een mogelijkheid om zonder het repressieve karakter van het Trujillisme terug te gaan naar de relatief betere en zeker meer geordende omstandigheden van weleer. Alhoewel het niet onmogelijk is dat, met voldoende eenheid in de bevolking achter zich, BALAGUER in staat zou zijn het land uit de huidige impasse te helpen, zijn de overwegingen waarop hij hiertoe eventueel zou worden geroepeel volkomen irrel. Zij hebben veel van een Gaullistische mystiek, gewoven om een figuur uit wiens verleden weinig Gaullistisch élan te destilleren is.

NEDERLANDSE ANTILLEN

I.O.W.U.A. - LAGO: De afkoelingsperiode welke in verband met het gerezen arbeidsconflict tussen Lago en I.O.W.U.A. op 13 mei door de regering werd afgekondigd, werd vastgesteld op 30 dagen en niet zoals de vakbond had gehoopt op de maximum termijn van 90 dagen. Tot landsbemiddelaar werd benoemd de heer R. LAAN, voorzitter van de internationale transportarbeidersbond. Hierdoor trok landsbemiddelaar Mr. F. HARTONG zich uit de bemiddeling in dit conflict terug.

Op 30 mei wendde I.O.W.U.A.-voorzitter, F.L. MADURO, zich tot de LAGO-werknemers via een door de Fedepetrol mogelijk gemaakte uitzending van Radio Caracas Television. Alhoewel MADURO het grootste gedeelte van zijn rede in het Papiaments hield, uitte hij in enkele openingswoorden in het Spaans een felle kritiek op de weigering van Tele-Aruba om aan I.O.W.U.A. zendtijd te verlenen.

MADURO zei het volgende:

"Op Aruba hebben wij een televisiestation dat gebouwd werd met gelden van de gemeenschap, maar wij kunnen noch voor de radio noch voor de televisie onze mening uiten. Daarom wil ik namens onze vakbond, de I.O.W.U.A. en alle vakbonden van Aruba vanuit Venezuela, voor de televisie camera van Caracas en ten overstaan van het Venezolaanse publiek en van alle arbeiders van Venezuela een fel protest laten horen tegen de schending van ons democratisch recht om ons op een democratische wijze voor de televisie uit te spreken. Dan wil ik mijn allerhartelijkste dank betuigen aan onze vrienden van de Confederación de Trabajadores de Venezuela, aan onze vrienden van de Fedepetrol en van de C.L.A.S.C., die immer bereid zijn ons te helpen en ons ruggesteun te verlenen in deze strijd van de vakvereniging".

MADURO betuigde ook zijn dank aan het bestuur van Radio Caracas Televisie en ging toen over op een herhaling in het Papiament van zijn aanklacht tegen de beknotting van de vrije meningsuiting, waarop hij vervolgde met een uiteenzetting van het standpunt van de I.O.W.U.A. in het conflict met de Lago. In een slotwoord deelde de programmaleider, Carlos LANDER, mede dat Frans MADURO in zijn exposé gebruik had gemaakt van de vrijheid die Venezuela biedt om zijn wensen voor de arbeiders van het nabuureiland duidelijk te maken. Op zijn reis naar Venezuela werd F.L. MADURO vergezeld door zijn medebestuurder, J.F. BARENO.

- 10 -

S.N.P.: Tegen het einde van de maand had men in kringen van de Sindicato Nacional di Panaderos goede hoop dat er een oplossing zou worden gevonden voor de moeilijkheden in de bakkerijwereld op Aruba. Onderhandeld werd over een standaardprijs voor het brood en over minimumlonen voor het bakkerijpersoneel.

STAKING BIJ HAVENTRANSPORTMAATSCHAPPIJ "BLOK": Bij de kleine haventransportmaatschappij "Blok", aan dewelke door Shell Curacao N.V. het transport van Shell werknemers door middel van ferries is uitbesteed, deed zich in het begin van de maand een korte staking voor.

De werknemers van deze kleine maatschappij zijn, voorzover zij georganiseerd zijn, lid van de P.W.F.C. De staking tekende zich af in de algemene tendens van P.W.F.C.-zijde om zich te verzetten tegen de politiek van Shell Curacao om werkzaamheden die voorheen door de maatschappij zelf werden verzorgd uit te besteden aan kleine ondernemingen, die minder goede arbeidsvoorwaarden bieden dan de Shell.

De directie van de transportmaatschappij verklaarde zich bereid over een C.A.O. te onderhandelen, waarop de stakers terugkeerden naar hun werk. Over de voorwaarden van de C.A.O. is nog geen overeenstemming bereikt. Ook in het schoonmaakbedrijf "Campbell", dat met de zorg der Shell-terreinen is belast, wordt nu onderhandeld over een C.A.O.

U.M.U.C. - Mijmaatschappij: Tussen de United Miners Unions of Curacao en de N.V. Mijmaatschappij Curacao kwam in het begin van de maand een nieuwe C.A.O. tot stand, gesloten voor de duur van drie jaar.

U.P.P. - Dokmaatschappij: Ter elfder ure werd een staking afgewend van het personeel van de Curacaose Dokmaatschappij, dat verenigd is in de Unie Pletterij Personeel. De onderhandelingen blijken echter niet gunstig te verlopen. Vernomen wordt dat de maatschappij bereid is in de vorm van een verkorte werkweek gedeeltelijk tegemoet te komen aan de $12\frac{1}{2}\%$ loonsverhoging die door de vakbond wordt geeist. Meningsverschil bestaat echter vooral over het systeem van overwerk. De C.D.M. vreest dat een te grote verbetering in de arbeidsvoorwaarden terughoudendheid zal veroorzaken bij de geldschietters voor het nieuwe dokproject. De U.P.P., bijgestaan door adviseurs van de P.W.F.C. verwacht dat de onderhandelingen zullen vastlopen en een landsbemiddelaar zal moeten worden ingeschakeld.

Reeds in het maandoverzicht van december 1963 werd melding gemaakt van het streven naar een overkoepelende organisatie op Aruba, waarin alle lokale vakbonden een plaats zouden krijgen. De hieraan ten grondslag liggende organisatie van alle werknemers die tot nu toe buiten het vakbondswezen hebben gestaan is thans in volle gang. De stuwende kracht in deze is E.E. MADURO, in zijn hoedanigheid van C.L.A.S.C.-vertegenwoordiger. Reeds benaderd zijn de bouwvakkers en het winkelpersoneel. F.L. MADURO is gekozen tot voorzitter van de bouwvakkersbond.